

Till
Styrelsen i S:t Erik Försäkrings AB

Årsrapport 2022 avseende regelefterlevnad

1 Inledning

Styrelsen i S:t Erik Försäkrings AB, nedan Bolaget, har uppdragit åt Wesslau Söderqvist Advokatbyrå i Stockholm KB att upprätthålla funktionen för regelefterlevnad.

Inom ramen för uppdraget har funktionen för regelefterlevnad åtagit sig att kontrollera och regelbundet bedöma om de åtgärder och rutiner som Bolaget vidtagit för att minimera riskerna för att Bolaget inte fullgör sina förpliktelser enligt de författningar som reglerar Bolagets verksamhet är lämpliga och effektiva, utvärdera de åtgärder som vidtagits för att avhjälpa eventuella brister i Bolagets regelefterlevnad samt lämna råd och stöd till relevanta personer, så att verksamheten bedrivs i enlighet med för Bolaget gällande regelverk. Funktionen för regelefterlevnads närmare skyldigheter framgår av det avtal som träffats med Bolaget.

I avsnitt 2 nedan redovisas i sammandrag de åtgärder funktionen för regelefterlevnad vidtagit inom ramen för ovan nämnda uppdrag under år 2022. I avsnitt 3 nedan redovisas funktionen för regelefterlevnads övergripande bedömning av Bolagets regelefterlevnad avseende perioden.

2 Händelser av relevans under året

2.1 Kontroll av Bolagets regelefterlevnad

2.1.1 Kvartal 1

Rapportering

Granskning av Bolagets interna rutiner och riktlinjer för rapportering till Finansinspektionen och Bolagets kunder. Kontrollen har syftat till att säkerställa att Bolaget vidtar rimliga åtgärder för

att säkerställa ändamålsenlig rapportering till Finansinspektionen och Bolagets kunder samt att det finns dualitet i Bolaget och rutiner för att rapportera till Finansinspektionen inom utsatt tid.

Vid mötet har Bolaget redogjort för Bolagets rutiner för att säkerställa ändamålsenlig rapportering i enlighet med ovan.

Funktionen för regelefterlevnad har inte haft några synpunkter med anledning av kontrollen.

Övrig regelefterlevnad

- a) Uppföljning av Bolagets implementering av EIOPA:s regler om informationssäkerhet och IKT-risker. Kontrollen har syftat till att säkerställa ändamålsenliga rutiner och riktlinjer i enlighet med för Bolaget gällande regler avseende dessa områden.

Bolaget har redogjort för arbetet och dess tillvägagångsätt avseende bl.a. processer och rapporteringsvägar för att säkerställa god informationssäkerhet och IT-säkerhet. Funktionen för regelefterlevnad har vidare granskat relevanta styrdokument avseende informationssäkerhet och avbrottsfri verksamhet utan synpunkter.

Då EIOPA:s regelverk alltjämt är nytt och Bolaget löpande kommer att behöva se över rutiner och processer avser funktionen för regelefterlevnad att fortsatt följa upp frågan med Bolaget under år 2023.

Funktionen för regelefterlevnad har inte haft några synpunkter med anledning av kontrollen.

- b) Uppföljning av Bolagets riktlinjer för riskhantering. Kontrollen har syftat till att säkerställa att riktlinjerna är ändamålsenliga och har det innehåll som krävs enligt bl.a. försäkringsrörelselagen (2010:2043) och Finansinspektionens föreskrifter och allmänna råd (FFFS 2015:8) om försäkringsrörelse.

Funktionen för regelefterlevnad har inte haft några synpunkter med anledning av kontrollen.

2.1.2 Kvartal 2

Försäkringsverksamhet

Kontroll av Bolagets aktuariefunktion. Kontrollen har syftat till att säkerställa att Bolaget har en

ändamålsenlig aktuariefunktion samt att det finns ändamålsenliga interna rutiner och riktlinjer för aktuariens arbete.

Bolaget har redogjort för Bolagets aktuariefunktion samt arbetet som utförts. Inga synpunkter har rapporterats från Bolagets sida.

Funktionen för regelefterlevnad har inte haft några synpunkter med anledning av kontrollen.

Övrig regelefterlevnad

- a) Uppföljning av Bolagets organisation och nyckelpersoner. Kontrollen har syftat till att följa upp eventuella förändringar i verksamheten som skulle kunna innebära någon risk i regelefterlevnadshänseende.

Bolagets organisation har diskuterats med fokus på att det kommer in en ny IT-ansvarig i juni 2022. Funktionen för regelefterlevnad har med anledning av detta diskuterat frågor om informationssäkerhet och Bolagets strategi med den nya IT-ansvarige.

Funktionen för regelefterlevnad har inte haft några synpunkter med anledning av kontrollen.

- b) Uppföljning av Bolagets efterlevnad av reglerna för försäkringstekniska avsättningar och reservsättning. Kontrollen har syftat till att säkerställa ändamålsenliga rutiner och riktlinjer i enlighet med för Bolaget gällande regler avseende dessa områden.

Bolaget har redogjort för arbetet och dess tillvägagångsätt avseende försäkringstekniska avsättningar och reservsättning. Funktionen för regelefterlevnad har vidare granskat relevanta styrdokument.

Funktionen för regelefterlevnad har inte haft några synpunkter med anledning av kontrollen.

- c) Uppföljning av Bolagets försäkringstekniska riktlinjer. Kontrollen har syftat till att säkerställa att de försäkringstekniska riktlinjerna är ändamålsenliga och har det innehåll som krävs enligt 10 kap. 23 § FRL och 9 kap. 17, 25-26 §§ Finansinspektionens föreskrifter och allmänna råd (FFFS 2015:8) om försäkringsrörelse.

Funktionen för regelefterlevnad har mottagit och granskat Bolagets försäkringstekniska riktlinjer. Funktionen för regelefterlevnad bedömer att riktlinjerna uppfyller ovan ställda krav.

Funktionen för regelefterlevnad har inte haft några synpunkter med anledning av kontrollen.

- d) Uppföljning av Bolagets placeringspolicy. Kontrollen har syftat till att säkerställa att Bolaget har ändamålsenliga rutiner och riktlinjer för placering av Bolagets medel.

Bolaget har redogjort för dess efterlevnad av placeringspolicyn. Det har vid mötet framkommit att placeringarna är ändamålsenliga och att några försäljningar eller omplaceringar utöver det vanliga inte behövt vidtas under perioden.

Funktionen för regelefterlevnad har inte haft några synpunkter med anledning av kontrollen.

2.1.3 Kvartal 3

Outsourcing

- a) Granskning av Bolagets uppdragsavtal i syfte att säkerställa att Bolaget uppfyller kraven på innehåll i sådana avtal enligt dels försäkringsrörelselagen (2010:2043) (FRL), dels Finansinspektionens föreskrifter och allmänna råd om försäkringsrörelse (FFFS 2015:8), dels Kommissionens delegerade förordning 2015/35 om upptagande och utövande av försäkringsverksamhet, dels EIOPA:s riktlinjer om uppdragsavtal med molntjänstleverantörer. Även EIOPA:s riktlinjer för säkerhet och företagsstyrning avseende informations- och kommunikationsteknik, nedan IKT-riktlinjer, har tagits i beaktande.

Bolaget har under år 2021 genomfört ett arbete tillsammans med funktionen för regelefterlevnad för att se över och revidera samtliga anmälningspliktiga uppdragsavtal i syfte att säkerställa regelefterlevnad enligt ovan angivna regelverk. Framförallt har ändringar varit påkallade enligt EIOPA:s riktlinjer för molntjänster och IKT-riktlinjer. Samtliga uppdragsavtal som bedömts kritiska och viktiga för Bolagets verksamhet har anmälts till Finansinspektionen.

Utöver ovan har funktionen för regelefterlevnad under år 2021 informerats om att Bolagets internrevisor har haft synpunkter på att det inte sker någon dokumentation över utförd kontraktsuppföljning. Funktionen för regelefterlevnad har bedömt att Bolaget nu har goda rutiner för att följa upp sina uppdragstagare samt att uppföljning görs löpande.

Funktionen för regelefterlevnad har inte haft några synpunkter med anledning av kontrollen.

- b) Granskning av Bolagets interna riktlinjer för uppdragsavtal. Kontrollen har syftat till att säkerställa att Bolagets interna riktlinjer är anpassade enligt såväl FRL som EIOPA:s riktlinjer om uppdragsavtal med molntjänstleverantörer. Även EIOPA:s IKT-riktlinjer har tagits i beaktande.

Funktionen för regelefterlevnad har inte haft några synpunkter med anledning av kontrollen.

Försäkringsverksamhet

Granskning av Bolagets interna rutiner och riktlinjer för kunskap och kompetens. Kontrollen har syftat till att säkerställa att Bolaget vidtar rimliga åtgärder för att efterleva kunskaps- och utbildningskravet i försäkringsdistributionsregelverket (IDD).

Bolaget har redogjort för Bolagets interna rutiner för fortbildning och kunskapstest som omfattar de anställda som direkt deltar i Bolagets försäkringsdistribution. Bolaget bedöms ha goda rutiner för löpande fortbildning.

Funktionen för regelefterlevnad bedömer sammantaget att Bolaget har goda rutiner och riktlinjer för att säkerställa efterlevnad av kraven på kunskap och kompetens enligt IDD.

Funktionen för regelefterlevnad har inte haft några synpunkter med anledning av kontrollen.

Övrig regelefterlevnad

- a) Uppföljning av styrelsens samlade kompetens. Kontrollen har syftat till att säkerställa att Bolagets styrelse efterlever kraven som ställs i Solvens II-regelverket på styrelsens samlade kompetens samt följa upp om det finns behov av kompetensutveckling.

Bolagets styrelse har under hösten 2022 genomfört den årliga "fit & proper" övningen där samtliga styrelseledamöter skattat dels sin egen enskilda kunskap och kompetens, dels styrelsens samlade kompetens. I denna övning identifieras eventuella behov av kompetensutveckling och Bolaget följer upp och justerar styrelsens utbildningsplan för kommande år.

Funktionen för regelefterlevnad har följt upp resultatet under det fjärde kvartalet 2022.

- b) Uppföljning av identifiering och hantering av intressekonflikter. Kontrollen har syftat till att följa upp om Bolaget identifierat några nya intressekonflikter som behövt hanteras.

Bolaget har redogjort för Bolagets interna rutiner för att identifiera och hantera intressekonflikter. Funktionen för regelefterlevnad har vidare tagit del av Bolagets interna riktlinjer för hantering av intressekonflikter som omfattar samtliga anställda och Bolagets ledning. Funktionen för regelefterlevnad har även noterat att Bolaget dessutom omfattas av Stockholm Stads riktlinjer för hantering av intressekonflikter.

Funktionen för regelefterlevnad har inte haft några synpunkter med anledning av kontrollen.

2.1.4 Kvartal 4

Övrig regelefterlevnad

Uppföljning av Bolagets framåtblickande bedömning av egna risker och det egna kapitalet (ORSA). Kontrollen har syftat till att säkerställa att Bolaget ser över och genomför nödvändiga uppdateringar i Bolagets ORSA för det fall detta är påkallat.

Bolaget har informerat funktionen för regelefterlevnad om att det inte förekommit något i Bolaget som föranlett några förändringar i Bolagets ORSA. Bolaget har vidare informerat om att Bolagets nya riskfunktion har inlett ett arbete med att granska Bolagets ORSA.

Funktionen för regelefterlevnad har inte haft några synpunkter med anledning av kontrollen.

Rapportering

Uppföljning av rapportering och hantering av centrala funktioner. Kontrollen har syftat till att följa upp att Bolagets riskfunktion, aktuarie och internrevisor rapporterar till Bolaget på regelbunden basis samt om någon kontrollfunktion rapporterat om händelser som kan innebära en regelavvikelse som behöver hanteras.

Bolaget har redogjort för ovan och funktionen för regelefterlevnad har därvid bl.a. informerats om att Bolaget bedömt att samarbetet med samtliga centrala funktioner fungerar väl och att ingen har flaggat för att det skulle föreligga någon större regelefterlevnadsrisk.

Funktionen för regelefterlevnad har inte haft några synpunkter med anledning av kontrollen.

Försäkringsverksamhet

- a) Kontroll av Bolagets skadereglering. Kontrollen har syftat till att säkerställa att Bolaget har ändamålsenlig skadereglering och skadehantering.

Bolaget har redogjort för Bolagets skadereglering och skadehantering.

Funktionen för regelefterlevnad har inte haft några synpunkter med anledning av kontrollen.

- b) Granskning av Bolagets interna process för produktgodkännande. Kontrollen har syftat till att kontrollera hur Bolaget fastställer, tillämpar och löpande ser över Bolagets produktgodkännandeprocess i syfte att säkerställa efterlevnad av IDD.

Bolaget har redogjort för Bolagets produktgodkännandeprocess. Bolaget har inte en traditionell försäljning och distribution, utan produktutvecklingen är begränsad till försäkring för ägarna och vad de uppger att de vill ha för försäkringsskydd.

Produktutveckling sker i samråd med ägaren (försäkringstagaren), skadereglerare, kundansvariga, aktuarie, riskhanteringsansvarig och styrelsen. Produkten ses över löpande och kundens behov fångas upp genom årliga kundmöten samt möten vid behov.

Funktionen för regelefterlevnad har vidare mottagit och granskat Bolagets riktlinjer för försäkringsdistribution.

Funktionen för regelefterlevnad har inte haft några synpunkter med anledning av kontrollen.

GDPR

Granskning av Bolagets interna rutiner och riktlinjer i syfte att säkerställa att Bolaget uppfyller kraven på personuppgiftshantering i enlighet med dataskyddsförordningen.

Funktionen för regelefterlevnad har begärt in och granskat dels Bolagets interna riktlinjer för personuppgiftshantering, dels information som tillhandahålls publikt på hemsidan. Bolaget har redogjort för interna rutiner och riktlinjer för hantering av personuppgifter och därvid informerat funktionen för regelefterlevnad om att några större förändringar inte har varit påkallade sedan år 2021 och att det inte inträffat några personuppgiftsincidenter. Bolaget bedöms ha ändamålsenliga interna rutiner och riktlinjer för personuppgiftshantering och god kontroll på var personuppgifter lagras och kan säkerställa att inga personuppgifter lagras i USA eller annat tredje land.

Bolaget har vidare informerat funktionen för regelefterlevnad om att man ser över olika alternativ för att eventuellt byta ut Bolagets dataskyddsbud för att på ett enklare sätt kunna säkerställa dataskyddsbudets oberoende. Funktionen för regelefterlevnad avser att följa upp detta under år 2023.

Kontrollen har inte föranlett några synpunkter men funktionen för regelefterlevnad vill ändå understryka vikten av att ha ett oberoende dataskyddsbud och ser positivt på ett eventuellt byte i syfte att säkerställa oberoendet.

2.2 Regelbevakning

Under år 2022 har följande nyhetsbrev och sanktionsbeslut tillställts Bolaget. Nyhetsbreven som avser det fjärde kvartalet återfinns i sin helhet i [bilaga 1](#), medan tidigare utskick finns återgivna sedan tidigare i respektive kvartalsrapport.

Nyhetsbrev Q1-Q3

- DORA-förordningen.
- IMY:s sanktionsavgifter mot Region Uppsala.
- Nytt direktiv för återhämtning och resolution av försäkringsföretag.
- Finansinspektionens sanktionsbeslut mot Trustly Group AB och ClearOn AB.
- IMY:s sanktionsbeslut mot Klarna Bank AB.
- Finansinspektionens förslag om nya regler om hållbarhet.
- Finansinspektionens rapport om förstärkt digital motståndskraft hos företag i den finansiella sektorn.
- Finansinspektionen meddelar en anmärkning förenad med en sanktionsavgift mot Nordnet Bank AB.
- Finansinspektionen utfärdar sanktionsbeslut mot Svea Bank AB och Resurs Bank AB.

2.3 Råd och stöd

Funktionen för regelefterlevnad har löpande under år 2022 lämnat råd och stöd till Bolagets anställda avseende den tillståndspliktiga verksamheten.

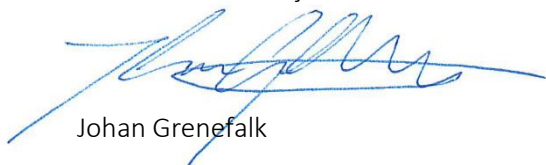
2.4 Närvaro vid styrelsesammanträden

Funktionen för regelefterlevnad har närvarat vid samtliga ordinarie styrelsesammanträden hos Bolaget och därvid bl.a. redogjort för funktionens rapporter.

3 Funktionen för regelefterlevnads bedömning

Funktionen för regelefterlevnad har vid fullgörandet av sitt uppdrag inte funnit något som innebär att Bolaget sammantaget inte lever upp till de krav som uppställs i de lagar, förordningar, föreskrifter och allmänna råd som gäller för Bolagets tillståndspliktiga verksamhet.

Stockholm den 30 januari 2023

Johan Grenefalk

Nyhetsbrev

Ang. Omvärldsbevakning hållbarhet

7 oktober 2022

Hej,

Vi vill informera er om de noteringar vi gjort gällande förändringar i Solvens II-förordningen (förordning 2015/35). Ändringarna är bl.a. ett led i den "gröna given" och att nå mål om ökade insatser mot klimatförändringar i Parisavtalet. Som vi ser det är det inga omfattande åtgärder som behöver vidtas, men vissa regelförändringar rekommenderar vi att beakta under hösten i den mån de är relevanta. Ändringarna innebär följande:

Vad riktlinjer för riskhanteringsområden ska omfatta:

1. Teckning av försäkringar och avsättningar: Åtgärder som försäkrings- och återförsäkringsföretaget ska vidta för att bedöma och hantera risken för förlust eller negativ förändring avseende försäkrings- och återförsäkringsförpliktelsevärde till följd av felaktiga tariffer och antaganden om avsättningar på grund av interna eller externa faktorer, **inbegripet hållbarhetsrisker**.
2. Hantering av placeringsrisker: Åtgärder som försäkrings- och återförsäkringsföretaget ska vidta för att säkerställa att **hållbarhetsrisker** avseende placeringsportföljen identifieras, bedöms och hanteras på rätt sätt.
3. Försäkringsföretag ska integrera **hållbarhetsrisker** i interna riktlinjer om ovan nämnda områden.
4. Riskhanteringsfunktionen ska identifiera och bedöma framväxande risker och **hållbarhetsrisker**. De framväxande risker och hållbarhetsrisker som identifieras av riskhanteringsfunktionen ska ingå i de risker som företaget är eller kan bli exponerat vid bedömning av totala solvensbehovet.

Aktuariefunktion

5. När det gäller styrdokumentet för tecknande av försäkring ska det yttrande som aktuariefunktionen ska avge åtminstone innehålla slutsatser om effekten av inflation, rättsliga risker, **hållbarhetsrisker**, förändringar i sammansättningen av företagets försäkringsbestånd och av system som justerar de premier som försäkringstagare ska betala uppåt eller nedåt beroende på deras skadehistorik ("bonus-malus"-system) eller liknande system, med uppdelning på specifika homogena riskgrupper.

Ersättningspolicy

6. Styrdokumentet för ersättningar ska innefatta information om hur det beaktar integreringen av **hållbarhetsrisker** i riskhanteringssystemet.

Investeringar: Integrering av hållbarhetsrisker i aktsamhetsprincipen

7. Försäkrings- och återförsäkringsföretag ska beakta hållbarhetsrisker i den identifiering, mätning, övervakning, hantering, kontroll, rapportering och bedömning av risker i samband med investeringar.
8. Vid tillämpning av punkten 7 ovan ska försäkrings- och återförsäkringsföretag ta hänsyn till de potentiella långsiktiga konsekvenserna av sin investeringsstrategi och sina investeringsbeslut för hållbarhetsfaktorer och denna strategi och dessa beslut ska i relevanta fall avspegla de hållbarhetspreferenser hos deras kunder som beaktats under den produktgodkännandeprocess som avses i artikel 4 i kommissionens delegerade förordning (EU) 2017/2358.

Gällande punkterna ovan om ersättningspolicy och investeringar ska det observeras att påverkan givetvis blir mindre för de som inte tillämpar rörliga ersättningar och har mindre omfattande upplägg för investeringar.

Nyhetsbrev

Ang. Finansinspektionen beslutar om sanktion på grund av åsidosatt handlingsplikt avseende insiderinformation

18 oktober 2022

1 Sammanfattning

Finansinspektionen har beslutat om sanktionsavgift för Smoltek Nanotech Holding AB, nedan Smoltek, vars aktier är upptagna till handel på MTF-plattformen Spotlight Stock Market, nedan Spotlight. Grunden för sanktionen är för sent offentliggörande av insiderinformation samt brister avseende upprättande av insiderförteckning, enligt artikel 17 och 18 i marknadsmissbruksförordningen, nedan MAR.

2 Händelseförloppet

Vid ett styrelsemöte i Smoltek den 20 november 2018 har ett förslag till uppdragsavtal från en extern rådgivare, Partner Fondkommission, avseende finansiell rådgivning med anledning av en förestående kapitalanskaffning diskuterats. Vid mötet har styrelsen beslutat att i huvudsak godta de villkor som framgått av förslaget från Partner Fondkommission. Vid samma tillfälle har styrelsen beslutat att ge vissa personer i uppdrag att slutförhandla uppdragsavtalet angående kapitalanskaffning med Partner Fondkommission.

Den 3 december 2018 har det slutliga avtalet med Partner Fondkommission undertecknats. Av avtalet framgår att Smoltek under vintern/våren 2019 skulle genomföra en kapitalanskaffning om ca 40 - 60 miljoner kronor bestående av företrädesemission och riktad emission.

Smoltek har offentliggjort pressmeddelandet avseende planerna om kapitalanskaffning på sin hemsida den 11 februari 2019, kl. 22.00. I rubriken angavs att "Smoltek Nanotech Holding AB genomför en garanterad företrädesemission om 42,5 MSEK, kallar till extra bolagsstämma samt tidigarelägger bokslutskommuniké".

3 Finansinspektionens bedömning

3.1 Insiderinformation har uppstått den 20 november 2018

Finansinspektionen anser att informationen som fanns hos Smoltek den 20 november 2018 har utgjort insiderinformation då styrelsen fattade det förberedande beslutet om kapitalanskaffning

genom emission. Vid den tidpunkten hade emissionsprocessen kommit så långt att ett avtal skulle slutförhandlas och tecknas med Partner Fondkommission. Vid den tidpunkten har det också ansetts stå klart att det rört sig om en kapitalanskaffning om ca 40 - 60 miljoner kronor. Informationen har bedömts utgöra ett sådant mellanliggande steg i en över tiden pågående process som självständigt utgör insiderinformation, eftersom informationen i fråga har avsett sådana konkreta omständigheter eller händelser som avses i artikel 7.2 MAR och som varit av specifik natur. Att de exakta emissionsvillkoren och emissionens storlek inte hade beslutats än har inte påverkat Finansinspektionens bedömning.

Viss information om Smolteks intäkter, resultat och likvida medel fanns redan tillgänglig för marknaden och enligt bolaget var det på grundval av den informationen uppenbart att bolaget skulle behöva inhämta extern finansiering. Trots det anser Finansinspektionen att informationen från den 20 november 2018 inte har blivit offentliggjord på ett sådant sätt att den inte kan betraktas som insiderinformation.

3.2 Beslut om uppskjutet offentliggörande

Reglerna om att skjuta upp ett offentliggörande av insiderinformation enligt artikel 17 MAR innebär bl.a. att emittenten omedelbart efter att informationen offentliggjorts ska informera Finansinspektionen om att offentliggörandet har skjutits upp. För att få skjuta upp offentliggörandet ställs det också krav på att emittenten ska använda sig av tekniska medel som garanterar att viss information är tillgänglig, såsom datum och tidpunkten för när insiderinformationen första gången fanns hos emittenten. Den informationen ska vara läsbar och gå att bevara i ett varaktigt medium.

Smoltek har inte kunnat precisera vilket datum som beslutet om uppskjutet offentliggörande har fattats. I stället har det hänvisats till ett tidsspänn mellan 3 december 2018 och januari 2019. Någon dokumentation avseende beslut om uppskjutet offentliggörande har inte förekommit. På grund av det anser Finansinspektionen att Smoltek inte har följt reglerna som är en förutsättning för att få skjuta upp ett offentliggörande. Det innebär dessutom att Smoltek inte kan anses ha fattat ett godtagbart beslut om att skjuta upp offentliggörandet. För samma slutsats talar att Smoltek inte har informerat Finansinspektionen om att offentliggörandet har skjutits upp efter den 11 februari 2019.

Finansinspektionens slutsats är att utredningen inte givit stöd för att Smoltek har fattat ett giltigt beslut om uppskjutande av offentliggörandet av insiderinformationen. Som en följd av det har bolaget försummat att offentliggöra insiderinformationen inom föreskriven tid enligt artikel 17.1 MAR.

3.3 Insiderförteckning

Vid samma tidpunkt som insiderinformationen uppstått den 20 november 2018 var Smoltek skyldigt att upprätta en insiderförteckning med anledning av insiderinformationen. I en insiderförteckning ska det framgå vilken insiderinformation som fanns vid en given tidpunkt, vilka personer som förfogade över insiderinformationen och under vilken tid som personerna förfogade över den.

Smoltek har flera månader innan tidpunkten då insiderinformationen uppstått upprättat en icke-formell förteckning benämnd "skuggloggbok". Den har beskrivits som en loggbok med information om en möjlig framtida händelse som eventuellt förväntas kunna bli insiderinformation. Den innehåller information för att kunna identifiera vilka personer som har haft tillgång till insiderinformationen. Enligt Finansinspektionen har inte förteckningen uppfyllt kraven som ställs på en insiderförteckning enligt artikel 18 MAR. Dokumentet har skapats innan Smoltek bedömt att det funnits insiderinformation, varför det från dokumentet inte kan utläsas när respektive person fått tillgång till insiderinformationen och vad den informationen har bestått i. Det har inte heller varit möjligt att avgöra om kretsen av personer har begränsats på ett sådant sätt att informationen inte lämnats till fler än vad som kan anses vara nödvändigt. Av dessa skäl anses inte dokumentet fylla funktionen som en insiderförteckning ska ha. Den permanenta insiderförteckningen som Smoltek upprättat anses inte heller uppfylla kraven i artikel 18.1 MAR.

3.4 Ingripande och val av sanktion

Enligt Finansinspektionen kan ingen av de överträdelser som Smoltek begått bedömas som ringa eller ursäktliga och det anses inte vara uppenbart att Smoltek av förbiseende har begått överträdelserna. Inte heller anses sanktionen som tidigare påförts av Spotlight om 240 000 kronor vara tillräckligt kännbar med hänsyn till graden av allvar i Smolteks överträdelse.

Sanktionsavgiften har, utifrån en bedömning av Smolteks finansiella ställning, graden av allvar i överträdelserna och med beaktande av att sanktionen ska ha en avskräckande effekt, fastställts till 1 100 000 kronor. Den långa handläggningstiden och sanktionen från Spotlight har beaktats i förmildrande riktning.

4 Wesslau Söderqvist Advokatbyrås rekommendationer

Wesslau Söderqvist Advokatbyrå rekommenderar att emittenter som omfattas av reglerna om informationsgivning i MAR kontrollerar sina rutiner avseende behandling av insiderinformation

mot bakgrund av Finansinspektionens beslut. Nedan listas några punkter som särskilt kan beaktas.

- Insiderinformation kan uppstå i ett tidigt stadium i en över tiden pågående process, under förutsättning att det mellanliggande steget självständigt uppfyller kraven för att betraktas som insiderinformation. Det ska noteras att informationen i förevarande situation ansetts vara av specifik natur redan när det stått klart att det rör sig om en kapitalanskaffning och beloppet varit någorlunda bestämt, trots att de exakta emissionsvillkoren inte varit fastställda.
- När ett beslut fattas om uppskjutet offentliggörande av insiderinformation är det viktigt att beslutet dokumenteras i enlighet med kraven som ställs i artikel 4.1 i genomförandeförordningen 2016/1055. Brister i det avseendet kan innebära att bolaget anses ha brustit i sina åligganden genom att inte ha fattat ett godtagbart beslut om uppskjutet offentliggörande.
- Insiderinformation kan föreligga trots att den underliggande informationen som leder till omständigheterna eller händelsen som utgör insiderinformation redan är offentlig. I förevarande situation har finansiella rapporter offentliggjorts som visat att Smoltek sannolikt skulle behöva anlita externt kapital inom en snar framtid. Trots det har informationen om nyemission utgjort insiderinformation.
- En "skuggloggbook" kan användas som ett verktyg för att underlätta framtagandet av en erforderlig insiderförteckning när så måste ske enligt artikel 18 MAR. Det är i sådana fall viktigt att komma ihåg att det inte är tillräckligt att upprätta en förteckning före tidpunkten för insiderinformationens uppkomst. Det följer av att alla fakta som måste framgå av insiderförteckningen inte kan vara kända innan insiderinformationen har uppstått.

Har ni frågor med anledning av det ovanstående är ni välkomna att kontakta Wesslau Söderqvist Advokatbyrå.

Nyhetsbrev

Ang. Överföringar av personuppgifter till USA i förhållande till GDPR

18 oktober 2022

1 Bakgrund

Tidigare i år skickade Wesslau Söderqvist Advokatbyrå, nedan Advokatbyrån, ut en nyhetsblänkare om att EU-kommissionen och USA på ett principiellt plan kommit överens om ett nytt regelverk för överföringar av personuppgifter, vilket påstås vara förenligt med bestämmelserna i GDPR om tredjelandsöverföringar.

Den 7 oktober 2022 skrev Joe Biden officiellt under en presidentorder (jfr. direktiv inom EU men riktat mot amerikanska myndigheter) vilken, tillsammans med föreskrifter från USA:s Attorney General, ska implementera vad som varit överenskommet sedan mars 2022 i amerikansk lag. EU-kommissionen ska på sitt håll förbereda ett utkast till beslut om att skyddsåtgärderna är adekvata samt initiera antagandeprocessen.

Detta är det tredje försöket att åstadkomma en överenskommelse mellan USA och EU, de tidigare försöken har ogiltigförklarats av EU-domstolen. Den huvudsakliga problematiken i förhållande till GDPR är att amerikansk underrättelselagstiftning i nuläget möjliggör för amerikanska myndigheter att få tillgång till personuppgifter som överförs till USA. Dessutom innehåller inte den amerikanska lagstiftningen någon möjlighet för enskilda att få saken prövad i en domstol. Detta måste åtgärdas för att amerikansk lagstiftning ska vara förenlig med GDPR.

I samband med att Joe Biden skrev under presidentordern har EU-kommissionen släppt en Q & A som ger ytterligare insikt i vad den nya överenskommelsen mellan EU och USA innebär samt vad nästa steg i processen är. Förutsatt att proceduren går såsom det är tänkt kommer data kunna flöda fritt och säkert mellan företag i EU och företag i USA som har erhållit ett certifikat från "Department of Commerce" i enlighet med regelverket.

2 Skyddsåtgärderna som ska implementeras

I Q & A:n diskuteras i huvudsak två beståndsdelar inom ramen för de nya skyddsåtgärderna. För det första så begränsas möjligheten för amerikanska myndigheter att komma åt information och för det andra implementeras ett prövningsförfarande för EU-medborgare bestående av två instanser.

2.1 Begränsad åtkomst till personuppgifter

Med den nya implementeringen får amerikanska underrättelsemyndigheter endast åtkomst till personuppgifter om det utifrån en proportionalitetsbedömning anses nödvändigt och proportionerligt för den nationella säkerheten.

2.2 Upprättelseförfarande

Såsom första instans ska EU-medborgare beredas möjlighet att inge klagomål till den s.k. "Civil Liberties Protection Officer" för prövning. Denna person är ansvarig för att försäkra att de amerikanska underrättelsemyndigheterna inte kränker individers fundamentala och privata rättigheter.

Den andra nivån ger individer möjlighet att överklaga beslutet av ovan nämnd instans hos den kommande "Data Protection Review Court". Domstolen ska utgöras av medlemmar som är valda utifrån specifika kriterier och som inte är del av den amerikanska myndighetsfären. Medlemmarna ska endast kunna bli avsatta p.g.a. synnerliga skäl (fälld för brott eller mentalt eller fysiskt olämplig för att utföra sina uppgifter) och medlemmarna kommer inte att motta instruktioner från den amerikanska regeringen. Domstolen ska ha befogenhet att utreda klagomål från EU-medborgare och ges möjlighet att inhämta relevant information från myndigheter. Domstolen kommer att ha möjlighet att företa bindande beslut med följden att data/personuppgifter raderas om myndigheterna anses ha agerat stridigt i förhållande till de nya skyddsåtgärderna.

3 Wesslau Söderqvist Advokatbyrås reflektioner

Wesslau Söderqvist Advokatbyrå ser positivt på den fortsatta utvecklingen av samarbetet mellan EU och USA. Implementerings- och antagningsprocessen kommer dock inte att färdigställas på en kväll utan det kommer att dröja innan detta träder i kraft. Till dess kan företag som vill använda sig av t.ex. amerikanska molntjänster implementera standardklausuler som har godkänts av EU i avtal med amerikanska företag.

Huruvida den nya överenskommelsen kommer att godkännas av EU-domstolen är svårt att spekulera om innan de officiella dokumenten publiceras för allmänheten, varvid Advokatbyrån kan granska dessa i detalj. Vad som kan konstateras är att de två ovan nämnda skyddsåtgärderna i vart fall adresserar de problem som EU-domstolen tog upp i domen – sedan är frågan om de är tillräckliga.

Advokatbyrån kan därmed i vart fall se att de tilltänkta skyddsåtgärderna som presenteras i Q & A:n är klara förbättringar i förhållande till tidigare försök.

Har ni frågor med anledning av det ovanstående är ni välkomna att kontakta Wesslau Söderqvist Advokatbyrå.

Nyhetsbrev

Ang. IMY:s utfärdande av reprimand och föreläggande mot Verifiera

24 oktober 2022

1 Bakgrund och sammanfattning

Integritetsskyddsmyndigheten, nedan IMY, har konstaterat att Verifiera AB, nedan Verifiera, under en period om cirka tre månader har behandlat känsliga personuppgifter om hälsa i strid med artikel 9 i dataskyddsförordningen.¹ IMY har utfärdat en reprimand mot Verifiera för den konstaterade överträdelsen samt förelagt Verifiera att vidta åtgärder så att det i de tjänster som Verifiera erbjuder på bolagets hemsida inte längre ska vara möjligt att vid sökning på personer ta del av avgöranden i mål enligt lagen (1991:1128) om psykiatrisk tvångsvård (LPT) eller lagen (1988:870) om vård av missbrukare (LVM).

Tillsynsärendet är intressant då det visar på förhållandet mellan EU-rättens skydd för personuppgifter och den grundlagsskyddade rätten till yttrande- och informationsfrihet. Nedan följer en sammanfattning av de rättsliga omständigheterna samt av vad som anförts i tillsynsärendet.

2 Verifieras tjänst och inställning till tillsyn

Verifieras rättsdatabas utgör en digitalisering av svenska domstolars och myndigheters offentliga handlingar. Verifieras kunders sökningar och filtreringar görs i Verifieras gränssnitt och resultatet genereras online i realtid, bl.a. har man kunnat begära bakgrundskontroller på fysiska personer genom en samtyckesförfrågan via Verifieras "bakgrundstilläggstjänst".

Verifiera har utgivningsbevis och bolagets verksamhet är därigenom grundlagsskyddad enligt yttrandefrihetsgrundlagen (YGL), vilket innebär att dataskyddsförordningen inte är applicerbar på Verifiera eller bolagets tjänster. Enligt Verifiera innebär detta vidare att det inte är IMY som är tillsynsmyndighet avseende Verifieras utgivningsbevis, utan Myndigheten för press, radio och tv. Verifiera har under IMY:s tillsyn hävdats att granskningen saknat alla former av förutsebarhet och rättssäkerhet. Verifieras uppfattning har varit att granskningen som sådan och ett eventuellt negativt beslut innehållande korrigerande åtgärder kan utgöra myndighetsmissbruk.

¹ Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2016/679 av den 27 april 2016.

3 IMY:s bedömning

I svensk rätt har undantag för journalistiska ändamål införts i dataskyddslagen, innebärande att dataskyddsförordningen och dataskyddslagen inte ska tillämpas i den utsträckning det skulle strida mot tryckfrihetsförordningen (TF) eller YGL. I dataskyddslagen görs även undantag för yttrande- och informationsfriheten utanför det grundlagsskyddade området. Det undantaget gäller behandling av personuppgifter som sker för bl.a. journalistiska ändamål, vilket även innefattar sådan verksamhet i bloggform men utan utgivningsbevis.

För att undantaget i dataskyddslagen ska vara tillämpligt krävs att det är fråga om behandling som omfattas av grundlagsskydd enligt mediegrundlagarna. Publiceringar på internet faller som huvudregel utanför YGL:s tillämpningsområde. Från huvudregeln görs dock undantag genom bl.a. databasregeln i YGL. För behandling av personuppgifter som omfattas av databasregeln ska dataskyddsförordningen, enligt dataskyddslagen, inte tillämpas i den utsträckning det skulle strida mot YGL. Eftersom Verifieras webbplats har ett utgivningsbevis faller bolagets verksamhet inom databasregeln. Verifieras verksamhet har därför grundlagsskydd enligt mediegrundlagarna.

3.1 Undantaget i 1 kap. 20 § YGL

Enligt 1 kap. 20 § 1 st. 2 YGL hindrar inte bestämmelserna i YGL att det i lag meddelas föreskrifter om förbud mot offentliggörande av vissa känsliga personuppgifter, bl.a. uppgifter om hälsa. Enligt IMY innebär dataskyddsförordningen sådana föreskrifter i lag, varför den kan tillämpas om förutsättningarna i 1 kap. 20 § YGL är uppfyllda. Inledningsvis har det konstaterats att de uppgifter som ingår i tjänsterna offentliggjorts på ett sådant sätt som föreskrivs i 1 kap. 20 § YGL. Enligt förarbetena och EU-domstolens praxis ska begreppet ”uppgifter om hälsa” tolkas brett och innefatta alla aspekter av en persons hälsa. Därför anser IMY att uppgifter om att någon är eller har varit föremål för tvångsvård enligt LPT eller LVM omfattas av begreppet.

För att undantaget i 1 kap. 20 § YGL ska tillämpas förutsätts därutöver att:

1. Personuppgifterna ingår i en uppgiftssamling som har ordnats så att det är möjligt att söka efter eller sammanställa dessa, samt
2. det med hänsyn till verksamheten och de former under vilka uppgiftssamlingen hålls tillgänglig finns särskilda risker för otillbörliga intrång i enskildas personliga integritet.

3.1.1 Uppgifterna har ansetts ordnade på föreskrivet sätt

Beträffande omfattningen räcker det med att det finns personuppgifter som rör mer än en person och att uppgifterna är sorterade enligt något slags system där det är möjligt att göra sökningar. Det är tillräckligt att det går att söka genom fritext. Det krävs alltså inte att uppgiftssamlingen är strukturerad på ett sådant sätt som underlättar sökning efter just sådana personuppgifter som omfattas av bestämmelsen.

Det har inte ansetts råda någon tvekan om att Verifieras tjänster omfattats eftersom det rört sig om en stor mängd uppgifter om hälsa avseende många personer samt då det gått att sammanställa känsliga uppgifter och söka i uppgiftssamlingen genom såväl fritext som genom särskilda fält för namn, personnummer, ort och adress.

3.1.2 Särskilda risker för intrång i den personliga integriteten

IMY har tagit ställning till om det med hänsyn till Verifieras verksamhet och de former under vilka uppgiftssamlingen hålls tillgänglig förelegat särskilda risker för otillbörliga intrång i enskildas personliga integritet.

En helhetsbedömning har gjorts där bl.a. syftet med uppgiftssamlingen har beaktats och typen av uppgifter som tillhandahålls. Uppgifterna har bestått av rättsliga avgöranden i psykiatri- och LVM-mål som innehållit mycket integritetskänslig information. Insamlingen har gjorts utan bedömning av uppgifternas relevans för den allmänna debatten eller i syfte att utföra granskande journalistik. Enligt IMY är Verifieras verksamhet i det avseendet långt ifrån vad mediegrundlagarna är avsedda att skydda. Slutsatsen är att offentliggörandet av uppgiftssamlingen innebar särskilda risker för otillbörliga ingrepp i enskildas personliga integritet.

Sammantaget innebär det att Verifieras uppgiftssamling inte anses skyddad enligt YGL eftersom undantaget i 1 kap. 20 § YGL är uppfyllt avseende den del i uppgiftssamlingen som innebär offentliggörande av avgöranden i psykiatrimål och LVM-mål. Därför är inte heller undantaget i 1 kap. 7 § 2 st. dataskyddslagen tillämpligt på behandlingen då tillämpningen inte strider mot YGL. Det betyder att dataskyddslagen är tillämplig på behandlingen.

3.2 Undantag för journalistiska ändamål enligt dataskyddslagen

IMY har gjort en avvägning mellan integritetsskyddet och skyddet enligt mediegrundlagarna, varvid det konstaterats att informationen varit mycket känslig. Uppgiftssamlingen anses inte ha som huvudsakligt ändamål att sprida information, åsikter eller idéer till allmänheten på det sätt

som föreskrivs i dataskyddslagen och dataskyddsförordningen. Därför anses Verifieras verksamhet avseende uppgiftssamlingen ligga utanför undantaget för journalistiska ändamål.

3.3 Verifieras behandling av personuppgifter enligt dataskyddsförordningen

Till följd av det ovan anförda anses dataskyddsförordningen vara tillämplig på Verifieras tjänster. Verifiera anses vara personuppgiftsansvarig för personuppgifterna i fråga.

Enligt IMY har Verifiera behandlat känsliga personuppgifter bestående av uppgifter om hälsa i bolagets tjänster. Behandling av sådana uppgifter är som huvudregel förbjuden. För att behandlingen ska vara tillåten krävs det att något undantag i artikel 9.2 dataskyddsförordningen är uppfyllt.

Beträffande undantag vid samtycket har IMY konstaterat att behandlingen och sammanställningen av personuppgifterna har skett före tidpunkten för ett eventuellt samtycke och att ett samtycke som lämnats i efterhand inte är giltigt. Således omfattas inte behandlingen av det undantaget.

Enligt artikel 9.2 g dataskyddsförordningen finns en möjlighet för medlemsstaterna att införa undantag om det är motiverat med hänsyn till allmänt intresse. Härvid har IMY funnit att den möjligheten inte har nyttjats i svensk rätt. Verifiera har inte kunnat tillämpa artikeln med hänvisning till allmänhetens yttrande- och informationsfrihet. Vidare anges att behandlingen inte heller kan motiveras av allmänhetens intresse av att få ta del av allmänna handlingar, eftersom tryckfrihetsförordningen (TF) inte tillskriver allmänheten någon sådan rätt avseende handlingar hos organisationer som Verifiera, vilka inte omfattas av skyldigheten att lämna ut handlingar enligt offentlighetsprincipen.

Till följd av att något undantag inte kan tillämpas anses Verifiera ha behandlat personuppgifterna i strid med artikel 9 i dataskyddsförordningen.

3.4 IMY:s ingripande och val av sanktion

Offentliggörandet av de känsliga personuppgifterna anses innebära ett allvarligt integritetsintrång för berörda personer. IMY har beslutat att förelägga Verifiera att vidta åtgärder så att det i bolagets tjänster inte längre ska vara möjligt att ta del av avgöranden i mål enligt LPT eller LVM genom att söka på personer med någon av sökparametrarna personnamn, personnummer eller adress.

Överträdelsen har enligt IMY varit av sådan art, allvar och omfattning att det normalt sett hade varit påkallat att utfärda en kännbar sanktionsavgift mot Verifiera. Vid bedömningen av

sanktionsavgiften har IMY bl.a. tagit hänsyn till att det varit fråga om tolkning av ett undantag från det grundlagsskydd som utgivningsbeviset medför samt att undantaget inte tidigare har tillämpats av myndigheten eller någon domstol. IMY har därför anfört att det inte vore proportionerligt att påföra Verifiera en sanktionsavgift för de konstaterade överträdelserna.

4 Wesslau Söderqvist Advokatbyrås rekommendationer

Beslutet visar på de svåra avvägningar som krävs när skyddet för den personliga integriteten ställs mot YGL och tryckfrihetsförordningen. Genom IMY:s beslut görs en prövning av ett undantag från det grundlagsskydd som utgivningsbeviset innebär. Något sådant undantag har inte tidigare prövats av någon myndighet, vilket gör fallet extra intressant.

Verifiera menar i sin tur att IMY:s agerande utgör ett myndighetsövergrepp då IMY enligt Verifiera har agerat utan lagstöd och behörighet vid meddelandet av sitt beslut. Verifiera anser att det rör sig om en inskränkning av YGL och tryckfrihetsförordningen som inte kan motiveras av lag. Verifiera har mot bakgrund av detta JO-anmält IMY.

Verifiera har överklagat IMY:s beslut till förvaltningsrätten och det återstår att se hur rätten kommer att ställa sig till bedömningen som IMY har gjort beträffande förhållandet mellan mediegrundlagarna och skyddet för personuppgifter. Wesslau Söderqvist Advokatbyrå kommer att försätta att bevaka utvecklingen av överklagandet.

Har ni frågor med anledning av det ovanstående är ni välkomna att kontakta Wesslau Söderqvist Advokatbyrå.

Nyhetsbrev

Ang. Nya föreskrifter om säkerhetsskydd från Finansinspektionen.

1 november 2022

1 Bakgrund

Finansinspektionen, nedan FI, har beslutat om nya föreskrifter om säkerhetsskydd som ska träda i kraft den 1 december 2022. Enligt säkerhetsskyddsregelverket ska de verksamhetsutövare som omfattas av FI:s tillsyn anmäla olika förhållanden till FI. De nya föreskrifterna ställer krav på att verksamhetsutövarna använder de blanketter som FI anvisar på sin webbplats. En sammanfattning av vilka som omfattas av regleringen samt det huvudsakliga innehållet i föreskrifterna följer nedan.

2 Vem träffas av föreskrifterna?

FI:s nya föreskrifter gäller för den som

1. driver en sådan säkerhetskänslig verksamhet som avses i 1 kap. 1 § första stycket säkerhetsskyddslagen (2018:585), och
2. ingår i Finansinspektionens tillsynsområde enligt 8 kap. 1 § säkerhetsskyddsförordningen (2021:955).

Säkerhetskänslig verksamhet enligt säkerhetsskyddslagen är verksamhet av betydelse för Sveriges säkerhet eller verksamhet som omfattas av ett för Sverige förpliktande internationellt åtagande om säkerhetsskydd. Uttrycket "Sveriges säkerhet" tar sikte på förhållanden av grundläggande betydelse för Sverige. Bedömningen av vilka verksamheter som är av betydelse för att upprätthålla Sveriges säkerhet ska ske i ljuset av samhällsutvecklingen. Uttrycket har tidigare varit starkt förknippat med Försvarmaktens verksamhet, men idag är samhället och hotbilden mer komplex och föränderlig. Detta innebär att uppgifter som rör förhållanden inom andra samhällssektorer kan omfattas. Exempelvis kan det röra sig om uppgifter om viktig civil infrastruktur såsom flygplatser, energianläggningar och förmedlingsstationer för telekommunikation.

Det kan finnas uppgifter som behöver skyddas även inom områden som domineras av enskilda aktörer, t.ex. olika former av elektronisk utrustning som används i syfte att skydda information eller informationssystem samt uppgifter om bl.a. tillverkningsätt och konstruktion av produkter inom telekommunikationsområdet.

Enligt 8 kap. 1 § säkerhetsskyddsförordningen är FI tillsynsmyndighet för enskilda verksamhetsutövare inom området finansiella företag samt för motsvarande utländska företag som är etablerade i Sverige.

De nya föreskrifterna gäller således för enskilda verksamhetsutövare inom området finansiella företag samt för motsvarande utländska företag som är etablerade i Sverige, som bedriver säkerhetskänslig verksamhet.

3 Föreskrifternas innehåll

Enligt föreskrifterna ska verksamhetsutövare använda de blanketter som FI anvisar på sin webbplats vid anmälning av olika förhållanden enligt säkerhetsskyddsregelverket. Detta gäller såvida inte FI medgivit något undantag. Syftet med blanketterna är att effektivisera FI:s tillsyn och samtidigt underlätta för verksamhetsutövare att inkomma till FI med relevant information.

En verksamhetsutövare ska använda den blankett som FI anvisar på sin webbplats vid anmälan om att en verksamhetsutövare bedriver säkerhetskänslig verksamhet eller att den säkerhetskänsliga verksamheten har upphört, vid anmälan om att verksamhetsutövaren avser ingå säkerhetsskyddsavtal, vid anmälan om samråd enligt 4 kap. 9 och 15 §§ säkerhetsskyddslagen samt vid begäran om beslut om placering i säkerhetsklass.

Enligt föreskrifterna ska en verksamhetsutövare till en begäran om att FI ska besluta om placering i säkerhetsklass även bifoga underlag för en sådan placering. Av FI:s blankett framgår det vilket underlag som behöver bifogas till begäran. Vidare ska en verksamhetsutövare till en begäran om att FI ska ansöka om registerkontroll eller särskild personutredning bifoga en bekräftelse på att den som kontrollen avser har samtyckt till den.

4 Wesslau Söderqvist Advokatbyrås rekommendationer

FI:s föreskrifter om säkerhetsskydd innebär att krav kommer att ställas på att verksamhetsutövarna i fråga använder de blanketter som FI anvisar på sin webbplats i olika ärenden som rör säkerhetsskydd. Syftet med blanketterna är delvis att underlätta för verksamhetsutövare genom att tydliggöra vilken information de behöver tillhandahålla. Blanketterna innehåller nämligen den information som FI behöver för sitt tillsynsarbete.

FI:s föreskrifter gäller för verksamhetsutövare under FI:s tillsyn som bedriver säkerhetskänslig verksamhet. Den stora merparten av företagen i Sverige träffas inte av säkerhetsskyddsregelverket. Varje verksamhetsutövare som bedömer att den bedriver

säkerhetskänslig verksamhet måste dock hålla sig informerad, göra bedömningar och bedriva sin verksamhet enligt säkerhetskyddsregelverket.

Föreskrifterna träder i kraft den 1 december 2022 och senast vid det datumet kommer blanketterna i fråga finnas tillgängliga på FI:s webbplats.

Nyhetsbrev

Ang. avgörande från Svea hovrätt avseende utlämnande av personuppgifter enligt EU:s allmänna dataskyddsförordning.

11 november 2022

1 Sammanfattning

I ett avgörande från Svea hovrätt har Swedbank AB (publ), nedan Swedbank, bedömts vara skyldigt att till en privatperson, nedan den registrerade, lämna ut ljudinspelningar med den registrerades röst eftersom dessa är att betrakta som personuppgifter enligt EU:s allmänna dataskyddsförordning¹, nedan Dataskyddsförordningen, och därför omfattas av rätten till tillgång enligt artikel 15. Avgörandet är intressant eftersom Svea hovrätts tolkning av begreppet "personuppgifter" kan få betydelse för finansiella företag som är skyldiga att dokumentera investeringsverksamhet innefattande bl.a. inspelning av telefonsamtal.

2 Svea hovrätts avgörande

I målet har den registrerade bl.a. under åberopande av artikel 15. 3 i Dataskyddsförordningen yrkat att Swedbank skulle förpliktas att lämna ut kopior av inspelade telefonsamtal mellan den registrerade och Swedbank. Frågan i målet har varit om ljudfilerna i telefonsamtalen mellan den registrerade och handläggaren på Swedbank utgjort personuppgifter som den registrerade haft rätt att få kopior av från Swedbank.

Enligt artikel 15 i Dataskyddsförordningen har den som är registrerad bl.a. rätt att få tillgång till personuppgifter om denne som behandlas. Den personuppgiftsansvarige, dvs. företaget, ska förse den som är registrerad med en kopia av de personuppgifter som är under behandling.

Rätten till tillgång enligt artikel 15 i Dataskyddsförordningen syftar till att ge den som är registrerad möjlighet att kunna kontrollera att personuppgifterna behandlas korrekt och lagligt. Vidare är den rätten nödvändig för att, i förekommande fall, kunna få uppgifter rättade, blockerade eller raderade. Rätten handlar således inte om att den som är registrerad ska kunna kontrollera huruvida företaget har agerat korrekt i andra rättsliga hänseende, såsom om företaget har utfört sin riskbedömning för penningtvätt eller liknande på ett korrekt sätt. Det innebär att rätten enligt artikel 15.3 i Dataskyddsförordningen inte sträcker sig längre än vad

¹ Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2016/679 av den 27 april 2016 om skydd för fysiska personer med avseende på behandling av personuppgifter och om det fria flödet av sådana uppgifter och om upphävande av direktiv 95/46/EG.

som krävs för att den som är registrerad ska kunna tillvarata sina rättigheter enligt Dataskyddsförordningen.

Svea hovrätt har bedömt vilka av den registrerades personuppgifter som varit under behandling hos Swedbank och vilken form av kopia som skulle lämnas ut. I två avgöranden från EU-domstolen² har en röst i en ljudupptagning ansetts utgöra en personuppgift enligt Dataskyddsförordningen, eftersom det med ledning av rösten varit möjligt att identifiera den berörda personen. Utan närmare redogörelse anser Svea hovrätt att det med ledning av rösterna varit möjligt att identifiera de samtalande, varför den registrerades röst i inspelningarna ansetts utgöra personuppgifter avseende denne. Därför har den registrerades rättigheter enligt Dataskyddsförordningen aktualiserats avseende personuppgiften, varför den registrerade haft rätt att få en kopia av ljudinspelningen.³ En transkribering av samtalen har inte ansetts tillgodose den registrerades rättigheter i det avseendet, utan den registrerade har haft rätt att få en kopia av själva inspelningen med dennes röst.

Under samtalen förekommer även uttalanden från handläggaren på Swedbank. Handläggarens uttalanden kan innefatta uppgifter om den registrerade och i sådant fall är det den förmedlade informationen om den registrerade som är av intresse. Handläggarens röst som sådan anses dock inte identifiera den registrerade, varför ljudinspelningen inte utan vidare utgör en personuppgift med avseende på den registrerade. Av transkriberingen har det framkommit att handläggarens uttalanden inte är personuppgifter som avser den registrerade.

Svea hovrätt har därför funnit att Swedbank varit skyldigt att lämna ut de delar av inspelningarna där den registrerades röst hörs, men inte de delar av samtalen där handläggarnas röster hörs.

3 Wesslau Söderqvist Advokatbyrås rekommendationer

Wesslau Söderqvist Advokatbyrå rekommenderar att aktörer som omfattas av förpliktelser enligt Dataskyddsförordningen ska se över sina rutiner för behandling av personuppgifter mot bakgrund av Svea hovrätts avgörande. I avgörandet har Swedbank bedömts vara skyldigt att tillgodose rätten till tillgång avseende ljudinspelning av den registrerades röst. Avgörandet får dock vidare konsekvenser än så eftersom en ljudinspelning som utgör en personuppgift måste underkastas Dataskyddsförordningen i sin helhet beträffande behandlingen av sådana uppgifter.

² *Ryneš, C-212/13, EU:C:2014:2428 och Buivids, C-345/17, EU:C:2019:112.*

³ *Artikel 15.3 i Dataskyddsförordningen.*

Avgörandet får även betydelse för tillämpningen av anknytande lagstiftning såsom lag (2018:218) med kompletterande bestämmelser till Dataskyddsförordningen, men även för aktörer på värdepappersmarknaden. Det följer av att värdepappersinstitut är skyldiga att dokumentera all investeringsverksamhet, vilket även innefattar telefonsamtal med kunder.⁴ Det är därför viktigt att värdepappersinstitut framöver, vid utförande av dokumentationsskyldigheten, samtidigt lever upp till bestämmelserna i Dataskyddsförordningen. Aktörer måste bl.a. ha laglig grund för behandlingen av personuppgifterna. Därutöver måste rättigheterna för den som är registrerad tillvaratas enligt Dataskyddsförordningen och principerna för behandling av personuppgifter följas. Det ska dock noteras att rätten att bli bortglömd enligt Dataskyddsförordningen inte gäller i ett sådant fall eftersom dokumentationen, även om den numera kommer att innefatta personuppgifter, måste sparas hos finansiella företag i minst fem år.⁵

Har ni frågor med anledning av det ovanstående är ni välkomna att kontakta Wesslau Söderqvist Advokatbyrå.

⁴ 8 kap. 16 - 20 §§ Lag (2007:528) om värdepappersmarknaden.

⁵ 8 kap. 20 § Lag (2007:528) om värdepappersmarknaden.

Nyhetsbrev

Ang. Integritetsskyddsmyndighetens tillståndsbeslut för Danske Bank A/S, Danmark, Sverige filial att behandla personuppgifter avseende vissa lagöverträdelser

11 november 2022

1 Sammanfattning

Integritetsskyddsmyndigheten, nedan IMY, har beslutat om att ge Danske Bank A/S, Danmark, Sverige Filial, nedan Danske Bank, tillstånd att behandla personuppgifter om lagöverträdelser på grund av brott genom kontroller av nya kunder mot en koncernintern lista, observationslistan, över tidigare kunder som anmälts till Polismyndigheten i enlighet med penningtvättslagen¹. Tillståndet gäller i den mån behandlingen är nödvändig för att uppfylla kraven inom ramen för penningtvättslagen och i övrigt uppfyller kraven i EU:s dataskyddsförordning, nedan Dataskyddsförordningen.²

2 Bakgrund

2.1 Omständigheterna i ärendet

Danske Bank ansökte om tillstånd hos IMY för att behandla personuppgifter om lagöverträdelser. Skälen till ansökan var Danske Banks skyldigheter enligt 2 kap. 3 § penningtvättslagen att bedöma kunders riskprofil. Bedömningen ska utgå från en allmän riskbedömning och verksamhetsutövarens kännedom om kunden. Eftersom Danske Bank ingår i en koncern föreligger en skyldighet enligt 2 kap. 9 § 2 st penningtvättslagen att följa gemensamma rutiner och riktlinjer inom koncernen avseende bl.a. informationsutbyte. Skyldigheten medför att information om misstänkt penningtvätt och finansiering av terrorism vid behov ska finnas tillgänglig för berörda i koncernen. Vidare åligger det Danske Bank att, vid skälig grund för misstanke, rapportera till Polismyndigheten utan att underrätta kunden om detta.³

Mot bakgrund av dessa krav har Danske Bank uppgett att banken har ett behov av att kunna kontrollera nya kunder mot observationslistan över tidigare kunder som har rapporterats till Polismyndigheten och vars kundrelationer har avslutats. Listan ska inte fungera som en

¹ Lagen (2017:630) om åtgärder mot penningtvätt och finansiering av terrorism.

² Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2016/679 av den 27 april 2016 om skydd för fysiska personer med avseende på behandling av personuppgifter och om det fria flödet av sådana uppgifter och om upphävande av direktiv 95/46/EG.

³ 4 kap. 3 § penningtvättslagen.

”svartlista” utan som ett verktyg för att kunna genomföra en utökad kontroll vid fastställande av kundens riskprofil. Uppgifterna i listan ska begränsas till, och inte sparas längre än, vad som är nödvändigt för ändamålet. Uppgifterna ska bestå av:

- Namn,
- person- eller organisationsnummer,
- verklig huvudman, företag och ägarandel,
- adressuppgifter,
- medborgarskap, samt
- anställningsnumret för handläggaren på banken som hanterat avslutandet av kundrelationen.

2.2 Rättslig reglering

Av artikel 10 i Dataskyddsförordningen framgår att behandling av personuppgifter som rör fällande av domar i brottmål och lagöverträdelser som innefattar brott eller därmed sammanhängande säkerhetsåtgärder får utföras endast under kontroll av myndighet eller då behandlingen är tillåten enligt unionsrätten eller medlemsstaternas nationella rätt, där lämpliga skyddsåtgärder för de registrerades rättigheter och friheter fastställs. IMY får enligt 3 kap. 9 § dataskyddslagen⁴ i enskilda fall besluta om att andra än myndigheter får behandla sådana personuppgifter. Behandlingen får också ske om det är nödvändigt för att en rättslig förpliktelse enligt lag eller förordning ska kunna fullgöras.⁵

I förarbetena till dataskyddslagen⁶ har bedömningen gjorts att det finns ett relativt stort utrymme för att tillåta sådan behandling och att utrymmet för att avslå en begäran om tillstånd i princip är begränsat till de fall där behandlingen är oförenlig med Dataskyddsförordningen.

Enligt principerna för behandling av personuppgifter i artikel 5 i Dataskyddsförordningen ska personuppgifter behandlas på ett lagligt, korrekt och öppet sätt i förhållande till den registrerade. Det innebär bl.a. att behandlingen ska ha stöd i någon rättslig grund i artikel 6.1 i Dataskyddsförordningen och att en intresseavvägning ska göras så att behandlingen inte är oskälig. Vidare ska insamlingen av personuppgifter ske för uttryckliga och berättigade ändamål och behandlingen får inte ske i strid med de ändamålen.

⁴ Lag (2018:218) med kompletterande bestämmelser till EU:s dataskyddsförordning.

⁵ 5 § 2 st Förordning (2018:19) med kompletterande bestämmelser till EU:s dataskyddsförordning.

⁶ Prop. 2017/18:105 s. 99 ff.

För att behandlingen ska vara laglig ska den ha stöd i någon av grunderna i artikel 6.1 i Dataskyddsförordningen. Det kan bl.a. vara om behandlingen är nödvändig för att personuppgiftsansvarig ska kunna fullgöra en rättslig förpliktelse eller om behandlingen är nödvändig för ändamål som rör den personuppgiftsansvariges eller en tredje parts berättigade intressen.

3 IMY:s bedömning

3.1 IMY:s tillstånd krävs för behandlingen

Personuppgifter som rör lagöverträdelse och som innefattar brott enligt artikel 10 i Dataskyddsförordningen anses innefatta uppgifter om att en person är eller har varit föremål för polisanmälan, förundersökning, åtal eller rättegång i brottmål.

Om Danske Banks kontroll mot observationslistan är en personuppgiftsbehandling som är nödvändig för att fullgöra en rättslig förpliktelse krävs inte något tillstånd. Den rättsliga förpliktelsen måste vara tydlig och precis för att skapa förutsägbarhet för dem som omfattas, i detta fall personerna som kan förekomma på observationslistan. Förpliktelserna enligt 2 kap. 3 § penningtvättslagen om kundkännedom har ansetts vara för generella och otydliga för att uppfylla kravet på rättslig förpliktelse enligt artikel 10 i Dataskyddsförordningen. Därför har Danske Bank behövt tillstånd för att behandla personuppgifter i samband med kontroll mot observationslistan.

3.2 Beviljat tillstånd

För att tillstånd ska ges måste behandlingen vara förenlig med principerna i artikel 5 och vara lagliga enligt artikel 6 i Dataskyddsförordningen. Ändamålet att leva upp till kraven i penningtvättslagen anses vara ett sådant särskilt, uttryckligt angivet och berättigat ändamål som förutsätts.

Danske Bank anses också ha ett berättigat intresse av att kunna kontrollera kunderna mot observationslistan för att leva upp till kraven om åtgärder mot penningtvätt och finansiering av terrorism och det anses motiverat att kontrollen även avser andra filialer inom koncernen, för att kunder som nekas i en filial inte ska kunna vända sig till en annan.

Undantag och begränsningar av skyddet av personuppgifter ska inskränkas till vad som är absolut nödvändigt och behandlingen bör bara ske om syftet med behandlingen inte rimligen kan uppnås genom andra medel. Det åligger Danske Bank att följa reglerna beträffande åtgärder

mot penningtvätt och finansiering av terrorism och det ska vara tillåtet för verksamhetsutövare i samma koncern som är kreditinstitut eller finansiella institut att samköra sina register. Eftersom det praktiskt genomförbara sättet att åstadkomma sådana erforderliga kontroller anses vara att kontrollera mot observationslistan har IMY bedömt att Danske Bank har visat att den tilltänkta behandlingen är nödvändig för det berättigade intresset. Därigenom har också kravet på uppgiftsminimering i Dataskyddsförordningen uppfyllts.

Avslutningsvis har IMY gjort en intresseavvägning för att säkerställa att den registrerades grundläggande fri- och rättigheter inte väger tyngre än det berättigade intresset. Härvid har det konstaterats att Danske Bank har ett mycket tungt vägande intresse för personuppgiftsbehandlingen på grund av angivna åligganden samt den omständigheten att lagstiftaren har öppnat för den typen av behandling genom undantaget från samkörningsförbudet som är tillämpligt i det aktuella ärendet. Observationslistan innehåller bara uppgifter om nuvarande och tidigare kunder som anmälts till Polismyndigheten. Kunderna anses vara informerade om skyldigheterna enligt penningtvättslagen, varför de kan förvänta sig att deras transaktioner övervakas och att tidigare misstankar om penningtvätt eller finansiering av terrorism kan påverka deras möjligheter att bli kund hos Danske Bank. Det, i kombination med Danske Banks integritetsskyddande åtgärd som syftar till att undvika felaktiga misstankar och att uppgiftsgallring genomförs vart femte år, innebär att Danske Bank visat ett berättigat intresse som överväger de registrerades intresse.

Sammantaget har IMY funnit att det föreligger rättslig grund för behandlingen och att den är förenlig med principerna om laglighet, uppgiftsminimering och lagringsminimering. Därför har tillstånd beviljats beträffande behandling av personuppgifter som rör lagöverträdelser vid kontroller av nya kunder mot den inom Danske Bank-koncernen förda interna observationslistan.

Beslutet om tillstånd är förenat med villkor om att Danske Bank behandlar personuppgifterna i enlighet med Dataskyddsförordningen. Vid bristande, eller risk för bristande, regelefterlevnad kan tillståndet återkallas.

4 Wesslau Söderqvist Advokatbyrås rekommendationer

Wesslau Söderqvist Advokatbyrå ber er uppmärksamma att behandling av personuppgifter som avser brott kan vara tillåten för att efterleva kraven på åtgärder mot penningtvätt och finansiering av terrorism enligt penningtvättslagen. Det förutsätter dock att kraven i Dataskyddsförordningen är och fortsätter vara uppfyllda i verksamheten. Det ska även noteras

att ansökan om tillstånd måste ske hos IMY. Vidare gäller möjligheten att ha gemensamma listor mellan företag inom samma koncern bara för vissa koncerner och utgör ett undantag från huvudregeln om samkörningsförbud.

Har ni frågor med anledning av det ovanstående är ni välkomna att kontakta Wesslau Söderqvist Advokatbyrå.

Nyhetsbrev

Ang. Finansinspektionens sanktionsbeslut mot Celina Fondförvaltning AB

17 november 2022

1 Inledning och bakgrund

Celina Fondförvaltning AB, nedan Celina, har tillstånd att driva fondverksamhet, tillstånd för alternativa investeringsfonder samt tillstånd att driva diskretionär portföljförvaltning. Celina ingår i den s.k. "Athanasegruppen" som är en konstellation av bolag som sysslar med finansiell verksamhet. Två av de yttersta ägarna i gruppen har innehaft uppdrag eller anställning i Celina, den ena som styrelseordförande och den andre som förvaltare. Styrelseordföranden ägde indirekt 64 procent av Celina och förvaltaren äg indirekt 7 procent av Celina vid granskningens genomförande.

Finansinspektionen, nedan FI, har genomfört en granskning av Celina, i huvudsak avseende hur Celina har hanterat intressekonflikter vid transaktioner. Utredningen har visat att Celina har gjort sig skyldigt till flertalet överträdelse av centrala regler inom regelverket för fondbolag. På grund av överträdelserna har FI ansett att det funnits skäl att ingripa mot Celina varvid beslut om varning förenat med en sanktionsavgift om tio miljoner kronor har meddelats av FI.

2 Celinas hantering av intressekonflikter

2.1 Celina har inte hanterat uppkomna intressekonflikter

FI har konstaterat att ägarna har haft egna intressen i bolag inom koncernen samt även formellt och reellt haft positioner som har inneburit att de haft inflytande i Celina och andra bolag inom Athanasegruppen.

Förvaltaren och styrelseordföranden har varit drivande bakom både transaktioner innefattande, och avseende, andra bolag inom Athanasegruppen i strid med att uteslutande agera i fondandelägarnas gemensamma intressen. Det kan poängteras att kravet att agera uteslutande i fondandelägarnas gemensamma intressen även överträtts när Celina självt, dvs. inte för fondens räkning, t.ex. ingått ett optionsavtal som varit av intresse för styrelseordföranden.

Förvaltaren och styrelseordföranden har deltagit i beslutsfattande och hanteringen av investeringarna, trots att de haft ett eget intresse i dessa. Fondens medel har använts i form av riskkapital i bolag där ovanstående personer haft personliga intressen. Syftena med

transaktionerna har bl.a. varit att erhålla röstmajoritet i bolag och på så vis ha möjlighet att vidta bolagsstämlobeslut. De ovan nämnda agerandena har även varit i strid med Celinas egna intressekonfliktsregler, i vilka det bl.a. anges att anställda inte ska handlägga ärenden där de har ett eget intresse om ett sådant intresse står i strid med bolagets eller andelsägarnas intressen. Förvaltaren har företagit investeringsbeslut i bolag där denne haft ett personligt intresse.

Att styrelseordföranden och förvaltaren även kan ha haft ett intresse av att villkoren/transaktionerna varit förmånliga för Celina och i förlängningen fondandelsägarna har inte påverkat FI:s bedömning.

Att förvaltningschefen för Celina behövt godkänna investeringsbeslut har inte heller ändrat bedömningen, bl.a. eftersom förvaltningschefen inte företagit någon egen analys utan endast gjort en rimlighetsbedömning utifrån förvaltarens muntliga dragning. Inte heller har ett avstämmande i efterhand med den regelansvariga i Celina inneburit någon annan bedömning.

2.2 Bristande interna intressekonfliktsregler och dokumentation

Vidare har FI konstaterat att Celinas intressekonfliktsregler var bristfälliga vid tidpunkten, bl.a. saknade reglerna en definition av närstående och en tydlig beskrivning av när en intressekonflikt förelåg. Detta bedöms särskilt alarmerande när ett fondbolag ingår i en konstellation av andra bolag som bedriver finansiell verksamhet. Det är inte heller tillräckligt att ange att transaktioner endast får ske på marknadsmässiga villkor och godkännas av styrelsen för att motverka den negativa påverkan som kan uppstå för andelsägarna med anledning av intressekonflikter.

FI har även anmärkt på att Celina varit bristfällig i sin dokumentering. Det är enligt FI inte tillräckligt att dokumentera uppgifter om transaktioner som gjorts i verksamheten utan man måste även ange vilka intressekonflikter som är hänförliga till dessa. Informationen kan inte vara uppdelad i olika dokument eller system utan måste kunna läsas tillsammans så att den kompletta informationen avseende intressekonflikten blir tydlig.

2.3 Konstaterande av överträdelser

FI kom har sammanfattningsvis kommit fram till att Celina:

- Inte har haft (tillräckliga) rutiner eller vidtagit tillräckliga åtgärder för att säkerställa att relevanta personer som deltar i verksamheten och berörs av en intressekonflikt driver verksamheten på ett lämpligt och oberoende sätt.

- Inte har vidtagit alla rimliga åtgärder för att fondandelsägare inte ska påverkas negativt av intressekonflikter.
- Inte har uppfyllt kraven på att handla med en hög grad av aktsamhet vid placering av fondmedel eller agerat uteslutande i fondandelägarnas gemensamma intressen.
- Brustit i sin dokumentationsskyldighet för intressekonflikter.

2.4 Ingripande

FI har konstaterat att Celinas agerande hade kunnat leda till allvarliga konsekvenser för enskilda investerare och har bedömt överträdelserna som allvarliga. Celina har dock vidtagit flertalet åtgärder för att rätta till bristerna, bl.a. tillsatt en ledning utan koppling till Athanasegruppen, uppdaterat interna rutiner samt infört ett förbud mot att investera i ett bolag där Athanasegruppen har ett innehav. Med anledning av detta anser FI att det saknas skäl att anta att överträdelserna kommer att begås på nytt. Vid en samlad bedömning har FI beslutat om varning förenad med en sanktionsavgift om tio miljoner kronor.

3 Wesslau Söderqvist Advokatbyrås rekommendationer

Wesslau Söderqvist Advokatbyrå rekommenderar att fondbolag ser över sina interna rutiner avseende intressekonfliktshantering samt tillser att beslutsfattare för fondens medel inte har någon förevarande intressekonflikt. Wesslau Söderqvist Advokatbyrå rekommenderar även att finansiella aktörer tillser att samtliga beslutsfattare har relevant och tillräcklig kunskap vad gäller intressekonfliktshantering.

Wesslau Söderqvist Advokatbyrå vill även poängtera vikten av en välgenomtänkt dokumenteringsrutin inom det egna bolaget. Dokumenteringen är ett bevis för bolagets arbete och ageranden och är därmed nödvändig för att visa att relevanta regleringar efterlevs.

Har ni frågor med anledning av det ovanstående är ni välkomna att kontakta Wesslau Söderqvist Advokatbyrå.

Nyhetsbrev

Ang. Finansinspektionens sanktionsbeslut mot SIP Nordic Fondkommission AB

21 november 2022

1 Bakgrund och sammanfattning

SIP Nordic Fondkommission AB, nedan SIP Nordic, är ett värdepappersbolag som bl.a. har tillstånd att lämna investeringsrådgivning. SIP Nordic bedriver i huvudsak sin investeringsrådgivning genom anknutna ombud. Ett värdepappersbolag är fullt ansvarigt för ett anknutet ombud när det agerar för bolagets räkning.

Finansinspektionen, nedan FI, har genomfört en granskning av SIP Nordic, i huvudsak avseende hur SIP Nordic har tillvaratagit kundernas intressen när investeringsrådgivning har lämnats via ett av de anknutna ombuden. De produkter som varit föremål för granskningen är högriskprodukter, mer specifikt en företagsobligation utfärdad av ett onoterat bolag som saknat kreditbetyg samt ett hävstångscertifikat kopplat till ett index som följt flertalet fonder som underliggande tillgångar.

Utredningen har visat att SIP Nordic har begått flera överträdelser av centrala kundskyddsbestämmelser enligt lagen om värdepappersmarknaden. På grund av överträdelserna har FI ansett att det funnits skäl att ingripa mot SIP Nordic varvid beslut om varning förenat med en sanktionsavgift om 6,7 miljoner kronor har meddelats av FI.

2 SIP Nordics överträdelser

2.1 Bristande lämplighetsbedömningar

FI har bedömt att SIP Nordic, genom det anknutna ombudet, har utfört bristande lämplighetsbedömningar vid rådgivningen. De frågor som har ställts har ansetts otydliga i sin utformning på så vis att det inte tydligt framkommit vad som avsetts. Därtill har vissa frågor utgått från att kunden själv fått bedöma sin förmåga, vilket inte rekommenderas enligt regelverket då kunden kan ha en felaktig uppfattning.

SIP Nordic har påstått att rådgivarna genom diskussioner med kunderna, utbildning med kunderna och en långvarig relation med kunderna har erhållit nödvändig kunskap om kundernas behov och att det därmed, oaktat det ovanstående, har företagits tillräckliga

lämplighetsbedömningar. Däremot finns det ingen dokumentation som visar att så faktiskt är fallet.

SIP Nordic har endast ställt frågor till cirka hälften av kunderna om deras riskbenägenhet. Förklaringen från SIP Nordic har varit att MiFID II hållit på att implementeras i verksamheten och därmed har inte alla delar kommit med. Eftersom reglerna hade genomförts i svensk rätt och trätt i kraft vid tidpunkten har FI ansett att det inte varit en giltig ursäkt.

Det anknutna ombudet har vidare rekommenderat dessa investeringar till kunder som angett medelhög risk även då produkterna uppenbarligen har haft sådana karaktärsdrag som pekar på hög risk (hävstång, bolag som saknat kreditbetyg).

2.2 Bristande lämplighetsförklaringar

SIP Nordic har varit bristande i sitt upprättande av lämplighetsförklaringar. SIP Nordic har angett generella förklaringar i stil med att; ”placeringarna stämmer väl överens med kundens mål och risk”, ”detta stämmer överens med kundens önskemål”, ”kunden vet att alla pengar kan gå förlorade vid negativa kurser”.

Även i de fall där SIP Nordic inte har ställt frågor om kundernas riskbenägenhet, se ovan, har det ändå angetts att investeringsrådgivningen motsvarat kundernas risktolerans.

Lämplighetsförklaringarna har ansetts som klart bristfälliga av FI.

2.3 Bristande hantering av tredjepartsersättningar och intressekonflikter

Tredjepartsersättningar

SIP Nordic har, för såväl certifikaten som för obligationerna, tagit emot tredjepartsersättningar. Frågan är om SIP Nordic har uppfyllt de krav som ställs på att ersättningen ska vara utformad för att höja kvaliteten för kunden.

Avseende certifikaten har SIP Nordic anfört att det har varit tillåtet då kunderna har tillhandahållits tjänster som höjer kvaliteten för kunderna. SIP Nordic har däremot inte visat detta genom dokumentation utan har endast i sitt yttrande anfört att kunderna erhållit omfattande uppföljning, rådgivningsstöd osv. Det har dock inte ansetts visat hur den mottagna ersättningen har genererat någon påtaglig fördel för kunderna enligt FI. FI har vidare konstaterat att SIP Nordic inte har gjort en individuell proportionalitetsbedömning avseende om ersättningen varit motiverad utifrån den nytta som kunderna erhållit.

FI har gjort samma bedömning avseende obligationerna. I detta fall har dock inte SIP Nordic bedömt det som tredjepartsersättning utan har istället hävdats att ersättningen avsett andra tjänster som utförts för obligationsbolaget. Då ersättningen bestämts utifrån hur stort emissionsbelopp kunderna fått teckna har FI dock ansett att det funnits ett tydligt samband mellan ersättningen och investeringsrådgivningen.

SIP Nordic har därmed, enligt FI:s bedömning, tagit emot tredjepartsersättning i strid med regelverket.

Hantering av intressekonflikter

Undersökningen har vidare visat att personer i styrelsen för det anknutna ombudet även har suttit i styrelsen, varit VD och varit ägare i obligationsbolaget. Personerna har inte erhållit någon ersättning för styrelseuppdragen och det anknutna ombudet har inte heller erhållit någon provision vid försäljningen av företagsobligationen. Detta har dock saknat betydelse för FI:s bedömning. Det är enligt FI tillräckligt att de varit ledamöter i styrelsen för att en intressekonflikt ska föreligga eftersom de då agerat i obligationsbolagets intresse, oavsett om de har erhållit ersättning. Därtill så har SIP Nordic erhållit ersättning även om inte det anknutna ombudet gjort det. Med anledning av uppdragsförhållandet mellan SIP Nordic och det anknutna ombudet har även ett ekonomiskt intresse i den bemärkelsen konstaterats.

FI har bedömt intressekonflikten som uppenbar i detta fall och har bedömt att SIP Nordic inte hanterat intressekonflikten enligt regelverket.

Med anledning av samtliga ovanstående skäl har FI även ansett att SIP Nordic inte iakttagit den omsorgsplikt och inte agerat på ett sätt som innebär att förtroendet för värdepappersmarknaden upprätthållits.

2.4 Ingripande

FI har konstaterat att SIP Nordic brutit mot centrala kundskyddsregler i väsentliga avseenden och överträdelsena har därmed bedömts som särskilt allvarliga. Enligt FI:s bedömning har dock SIP Nordic vidtagit tillräckliga åtgärder och verksamheten drivs av allt att döma numera i enlighet med kundskyddsreglerna. Av betydelse för bedömningen mellan varning och återkallelse av tillståndet har det varit av särskild betydelse att det endast varit ett av de anknutna ombuden som bristerna har konstaterats hos. Vid en samlad bedömning har FI beslutat om varning förenad med en sanktionsavgift om 6,7 miljoner kronor.

3 Wesslau Söderqvist Advokatbyrås rekommendationer

Wesslau Söderqvist Advokatbyrå rekommenderar att samtliga finansiella aktörer ska säkerställa den interna dokumenteringsrutinen. Vikten av att dokumentera alla åtgärder som vidtas med anledning av finansiella regelverk kan inte understrykas nog.

Vidare vill Wesslau Söderqvist Advokatbyrå poängtera att det är viktigt att integrera nya krav i verksamheten i god tid innan nya regler träder i kraft. I detta fall var inte SIP Nordic färdigt i tid, vilket de fick sota för i efterhand.

Mer specifikt för investeringsrådgivning är det viktigt att ha i åtanke att regelverket i stora delar är utformat som en konsumentlagstiftning – i syfte att skydda kunden. Bolagets egna incitament får inte riskera att kunden utsätts för skada. FI ser särskilt allvarligt på sådana incidenter. Om bolaget har ett eget intresse, exempelvis vid tredjepartsersättningar och potentiella intressekonflikter, så ska bolaget säkerställa att dessa faktorer inte riskerar kundens intressen på något sätt.

Har ni frågor med anledning av det ovanstående är ni välkomna att kontakta Wesslau Söderqvist Advokatbyrå.